

[Gert Petersen.]

begivenhed, som havde vakt megen tilfredshed, måske burde have været festlig; det var i hvert fald de tanker, som man havde for et års tid siden under det arbejde, som dengang skete med traktaten. Det var et eksempel, et opmuntrende eksempel på, at modsætninger kunne overvindes, og det var nok noget, som kunne give nogen tillid til fremtiden trods alle de skuffelser, som de mange mennesker har lidt, der har håbet på en international afspænding.

Men desværre er de omstændigheder, som omgiver underskrivelse og ratifikation af traktaten, jo noget deprimerende. For det første endte traktatarbejdet sådan, at supermagterne gav visse løfter, visse indrømmelser, men forholdsvis vage. De garantier, de giver, som de var blevet bedt om at give, og som findes i 3 magts erklæringen, der er vedhæftet traktaten, er ikke helt overbevisende, fordi sikkerhedsrådet er koblet ind med vetoretten. Og endelig har traktaten, som det er blevet sagt af flere talere herfra, fået karakter, lidt karakter af en monopolaftale mellem to supermagter.

Dernæst må man konstatere, at vi mangler underskrifter, og vi får ikke indtil videre underskrifter fra to af atommagterne, og der er en række potentielle atommagter, som forholder sig ret negativt til traktatværket. I Europa bemærker man, at Vesttyskland tøver meget kraftigt, og at der foreløbig ikke er nogen afklaring med hensyn til, om Vesttyskland vil underskrive. Endelig har naturligvis den tiltagende militarisering i begge de to store blokke i Europa, som kom til udtryk dels i aggressionen mod Tjsekoslovakiet og dels i indførelsen af diktaturet i Grækenland, vanskeliggjort hele den afspænding, som traktatværket skulle være et led i.

Alligevel må man gå ind for, at Danmark ratificerer denne traktat, og man må også — det vil jeg gerne understrege, som andre har gjort — hilse velkommen, at vi gør det på et så tidligt tidspunkt og dermed ligesom sætter et eksempel til efterfølgelse for andre stater. For traktaten indebærer under alle omstændigheder en demonstration mod en meget farlig udvikling, udviklingen i retning af, at hvert land skal have sit eget kernevåben. En ratifikation vil også indebære, at de nordiske lande er i stand til på

dette som på andre områder at optræde enigt, og i den forbindelse tror jeg man skal fremhæve den svenske holdning, for netop fra svensk side var der rettet en række relevante indvendinger imod traktatværket, netop på grund af stormagternes uvilje til at give de garantier, til at give tilsvarende ydelser som ikke atommagterne, noget, som netop svenskerne havde efterlyst. Ikke desto mindre har man alligevel i Sverige vurderet det sådan, at fordelene ved traktaten var større end de mangler, der kunne knytte sig til den, mangler, som altså netop Sverige har gjort et stort arbejde for at prøve på at få fjernet.

Videre er traktaten udtryk for et frugtbart kompromis mellem supermagterne. Vi har set alt for ofte ubøjelige positioner, to store magter, der står over for hinanden, og sådan begyndte det også, da man startede på diskussionerne om denne ikke-spredningstraktat mellem Sovjetunionen og De Forenede Stater. Man er kun nået frem til et fælles sovjetisk-amerikansk udkast og senere enighed, derved at De Forenede Stater opgav deres oprindelige definition på spredning — denne definition indebar, at overdragelse af kernevåben inden for en alliance ikke konstituerede en spredning — og til gengæld opgav Sovjetunionen sin definition, som oprindelig var af rent geografisk karakter. Altså, der er udvist gensidig imødekommenhed mellem supermagterne, og det er under alle omstændigheder under hensyntagen til fredens bevarelse en ganske vigtig ting at notere sig.

Selv om der knytter sig mangler til de enslydende erklæringer fra regeringerne i Sovjetunionen, De Forenede Stater og Det Forenede Kongerige, så er disse enslydende erklæringer alligevel en begyndelse til en slags international garanti, en garanti ydet til ikke-atommagterne imod forsøg på at føre atomafpresningspolitik. Så under alle omstændigheder tror jeg, man må komme til den samme konklusion, som de altså også kom til i Sverige, at fordelene ved denne traktat er betydelig større end de mangler, der stadig knytter sig til den.

Men det er nødvendigt også at knytte enkelte bemærkninger til de problemer, som rejser sig i forbindelse med traktaten.

For det første synes jeg, at dens tilblivelse illustrerer, at det hemmelige diplomati igen,